

สภาพปัญหาและแนวทาง การดำเนินงานการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด
ในสถานศึกษา สหวิทยาเขต น้ำพอง-กระนวน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 25

THE PROBLEMS AND GUIDEDLINE DEVELOPMENT ON DRUGS PREVENTION
IN THE SCHOOL IN THE CAMPUS NUMPONG – KRANUAN UNDER
THE OFFICE OF SECONDARY EDUCATION SERVICE AREA 25

นิภาพร สายประดิษฐ์*
ดร.กุหลาบ ปุริสาร**

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา สหวิทยาเขต น้ำพอง-กระนวน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 จำแนกตามตำแหน่งในการปฏิบัติงาน เครื่องมือที่ใช้ศึกษา คือ แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการ วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การทดสอบค่าที (t-test) ผลการศึกษา พบว่า

1. สภาพปัญหาการดำเนินงานการป้องกันการแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา สหวิทยาเขต น้ำพอง-กระนวน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านระบบบริหารจัดการ ด้านต่ำสุดคือ ด้านระบบการให้คำปรึกษา

2. การเปรียบเทียบสภาพปัญหาการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา ของผู้ปฏิบัติงานด้านยาเสพติดในสถานศึกษาที่มีสถานภาพในการปฏิบัติงานแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัญหาการดำเนินงานแก้ไขปัญหายาเสพติดโรงเรียนในสถานศึกษา สหวิทยาเขต น้ำพอง-กระนวน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านระบบเฝ้าระวัง และด้านระบบสนับสนุนจากชุมชนและเครือข่ายการทำงานแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

3. แนวทางการดำเนินงานการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา สหวิทยาเขต น้ำพอง-กระนวน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 คือ 3.1 สถานศึกษาต้องมีแผนงานนโยบาย ด้านการป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษาชัดเจน 3.2 จัดระบบการให้คำปรึกษาแก่นักเรียนที่มีปัญหา โดยการให้ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด 3.3 จัดกิจกรรมทางเลือกที่หลากหลายเพื่อเพิ่มทักษะชีวิตแก่นักเรียน 3.4 ส่งเสริมให้ ครูแกนนำ นักเรียนแกนนำ ให้ได้ปฏิบัติงานอย่างจริงจัง 3.5 มีการประสานงานกับชุมชนและองค์กรต่างๆในการทำงานร่วมกัน โดยทุกภาคส่วนต่าง ต้องตระหนักถึงความสำคัญของการดำเนินงานป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา

คำสำคัญ : การป้องกันปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา

* นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย

**อาจารย์ ดร. กุหลาบ ปุริสาร อาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระ บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย

ABSTRACT

The objectives of this research were to study and compare the problems and guidelines on drug prevention and solving problems in the schools at the Numpong-Kranuan campus under the office of secondary education service area 25 classified by positions and study the guidelines to implement on drug prevention and solving problems in the schools. The instruments were 5 rating scale questionnaire which a reliability value as a whole at .98 and the indepth interviews. The statistics for analysis the data were percentage, mean, standard deviation and The Mann-Whitney U Test

The results :

1. The problems and guidelines on drug prevention and solving problems in the schools at the Numpong-Kranuan campus under the office of secondary education service area 25 was at the “Middle” level as a whole. The highest aspect was the management system, the lowest was the careful watching system.

2. The comparison results on the problems and guidelines on drug prevention and solving problems in the schools at the Numpong-Kranuan campus under the office of secondary education service area 25 according to the opinion of the administrators and teachers were not different as a whole except the careful watching system aspect and the support from the community and the net working system were statistically different value at .05

3. The guidelines on the problems and guidelines on drug prevention and solving problems in the schools at the Numpong-Kranuan campus under the office of secondary education service area 25, there should be as followings:

3.1 There should be the policy to enhance the strength of the care teachers for information-based management to solve the drug problems.

3.2 There should be consultant service system management strongly for the students who had problems.

3.3 The schools should have the activities presenting the dangerous of the drug to the ways of lives.

3.4 The schools should have the careful watching measure seriously and promote how to use the spare time usefully.

3.5 The school should participate with the parents and community in order to build the prevention from the drug problems continuously, and 3.6 The schools should set the structure management that focus on the collaboration of all the persons who involved to solve the drug problems.

keyword: Drug Prevention in Schools

1. บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ได้กำหนดความมุ่งหมายและหลักการจัดการศึกษาว่าต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งทางร่างกายและจิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ได้กำหนดความมุ่งหมายและหลักการจัดการศึกษาว่าต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งทางร่างกายและจิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ได้รู้จักประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา ให้รู้จักคิดเป็น ทำเป็นรวมทั้งปลูกฝังคุณธรรมค่านิยมที่ดีงาม (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2542)

การแพร่ระบาดของยาเสพติดกำลังเป็นปัญหาวิกฤติทางสังคมที่รุนแรง เป็นการทำลายความมั่นคงในเชิงคุณภาพของประชากรให้อ่อนด้อยลงจาก สถิติผู้เข้ารับการบำบัดยาเสพติดปี 2554 ทั้งหมด 8,117 ราย ปี 2555 จำนวน 9,715 ราย เมื่อแยกตามช่วงอายุ พบว่า สถิติส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุ 15-24 ปี ในกลุ่มวัยรุ่นหรือวัยรุ่นตอนปลาย สอดคล้องกับ สถิตินักเรียนที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด ปี 2556 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 พบว่า มีนักเรียนเกี่ยวข้องกับยาเสพติด จำนวน 1,170 ราย เมื่อแยกตามระดับชั้น พบว่า ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นมีจำนวน 564 ราย ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายจำนวน 606 ราย เมื่อแยกสถิตินักเรียนที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดในระดับสหวิทยาเขต พบว่า สหวิทยาเขตน้ำพอง-กระนวน จำนวนนักเรียนที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดมีจำนวนถึง 236 ราย เป็นนักเรียน

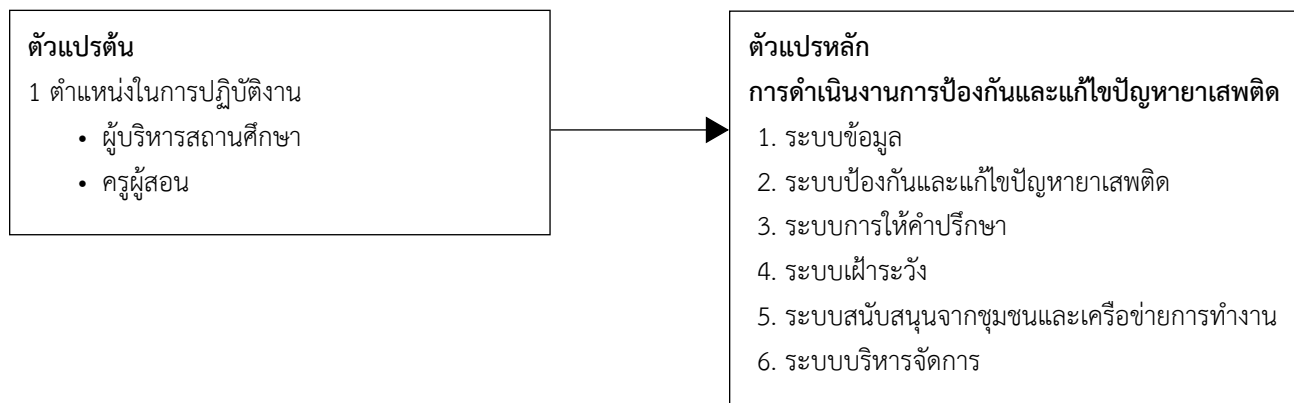
ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นจำนวน 101 ราย มัธยมศึกษาตอนปลาย 125 ราย ซึ่งมีจำนวนนักเรียนติดยาเสพติดคิดเป็นลำดับที่ 3 จากจำนวนสหวิทยาเขตทั้งหมด 10 สหวิทยาเขต (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25, 2556)

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้ศึกษาค้นคว้าซึ่งเป็นครูผู้สอน ทำหน้าที่ปฏิบัติงานด้านป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด จึงมีความประสงค์จะศึกษาเรื่อง สภาพปัญหาและแนวทางแก้ไขการดำเนินงานการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ในสถานศึกษาสหวิทยาเขต น้ำพอง-กระนวน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 เพื่อให้เกิดความเข้าใจ ที่ถูกต้องและเป็นแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงประสิทธิภาพการศึกษาต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการดำเนินงานการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาสหวิทยาเขต น้ำพอง-กระนวน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25
2. เพื่อเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาสหวิทยาเขต น้ำพอง-กระนวน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 จำแนกตามตำแหน่งในการปฏิบัติงาน
3. เพื่อศึกษาแนวทางการดำเนินงานป้องกันปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาสหวิทยาเขต น้ำพอง-กระนวน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25

3. กรอบแนวคิดในการศึกษา

4. วิธีการศึกษา

4.1 ประชากร

ประชากร ที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ในสถานศึกษา สหวิทยาเขต น้ำพอง-กระนวน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ได้กลุ่มประชากร คือ ผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 15 คน และครูกลุ่มงานบริหารกิจการนักเรียน จำนวน 42 คน รวมทั้งสิ้น 57 คน จำแนกตาม ตำแหน่ง ในการปฏิบัติงาน

4.2 ตัวแปรศึกษา

ตามกรอบการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา ของสำนักงานคณะกรรมการป้องกัน และปราบปรามยาเสพติดแห่งชาติ (2550) 6 ประกอบด้วย

1. ระบบข้อมูล
2. ระบบป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด
3. ระบบการให้คำปรึกษา
4. ระบบเฝ้าระวัง
5. ระบบสนับสนุนจากชุมชนและเครือข่ายการทำงาน

ทำงาน

6. ระบบบริหารจัดการ

4.3 วิธีการดำเนินงาน

4.3.1 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ แบบสอบถาม

แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 เกี่ยวกับสภาพปัญหา การดำเนินงานการแก้ไขป้องกันปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) แบบสัมภาษณ์ เกี่ยวกับแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา ผู้ให้ข้อมูล การสัมภาษณ์ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 7 คน และครูหัวหน้ากลุ่ม บริหารงานกิจการนักเรียน จำนวน 7 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (purposive sampling)

4.3.2 การสร้างเครื่องมือและการหาประสิทธิภาพของเครื่องมือให้ผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือเพื่อหาความเที่ยงตรง (Validity) ของข้อคำถาม และหาค่า IOC (Index of Item of Congruence) ของแบบสอบถามเป็นรายข้อ แล้วนำเครื่องมือ ที่ได้ปรับปรุงสมบูรณ์แล้วไปทดลองใช้ (Try out) ในสถานศึกษา สหวิทยาเขตพระธาตุขามแก่น ทั้งหมด 30 ฉบับ เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.984

4.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาค้นคว้า เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการนำแบบสอบถามไปให้กลุ่มประชากรตอบ แล้วเก็บแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง

4.5 สถิติที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

ค่าร้อยละ ค่าความถี่ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

5. ผลการศึกษาค้นคว้า

1. สภาพปัญหาการดำเนินงานและแนวทางในการป้องกันการแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา สหวิทยาเขต น้ำพอง-กระนวน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก 1 ด้าน ได้แก่ ด้านระบบบริหารจัดการ ระดับ ปานกลาง 1 ด้าน ได้แก่ ด้านระบบเฝ้าระวัง ระดับน้อย 4 ด้าน ได้แก่ ด้านระบบป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ด้านระบบสนับสนุนจากชุมชนและเครือข่ายการทำงาน ด้านระบบข้อมูล ด้านระบบการให้คำปรึกษา ตามลำดับ

2. การเปรียบเทียบสภาพปัญหาการดำเนินงานแก้ไขปัญหายาเสพติดโรงเรียนในสถานศึกษา สหวิทยาเขต น้ำพอง-กระนวน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามตำแหน่งในการปฏิบัติงาน พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน ที่มีตำแหน่งในการปฏิบัติงานแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัญหาการดำเนินงานแก้ไขปัญหายาเสพติดโรงเรียนในสถานศึกษา สหวิทยาเขต น้ำพอง-กระนวน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 โดยรวมไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านระบบเฝ้าระวัง และด้านระบบสนับสนุนจากชุมชน และเครือข่ายการทำงานแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. แนวทางในการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา สหวิทยาเขต น้ำพอง-กระนวน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ที่สำคัญมีดังนี้ โดยในลำดับแรกสถานศึกษาต้องมีโครงสร้างการทำงานแผนการดำเนินงานที่ชัดเจน เพื่อกำหนดกิจกรรมจัดตั้งงบประมาณอย่างเพียงพอ กำหนดผู้รับผิดชอบแผนงานอย่างชัดเจน แต่งตั้งครูแกนนำนักเรียนแกนนำให้มีจำนวนเพียงพอ และส่งเสริมความเข้มแข็งในการปฏิบัติงาน ให้ปฏิบัติอย่างเต็มที่และเต็มตามศักยภาพงาน ด้านบริการให้คำปรึกษาแก่นักเรียนที่มีปัญหา

ควรจะมีเข้มแข็ง บุคลากรในโรงเรียนทุกคนต้องสามารถให้คำปรึกษาแก่นักเรียนได้ สถานศึกษาควรจัดกิจกรรมที่จะให้นักเรียนตระหนักถึงอันตรายของสิ่งเสพติด และควรหลีกเลี่ยงเมื่อพบเจอด้วยวิธีการที่หลากหลาย เช่น เชิญวิทยากรที่มีความรู้มาอบรมให้ความรู้ ครูควรสอดแทรกความรู้เรื่องสิ่งเสพติดในการทำกรเรียนการสอน มีการสำรวจพื้นที่เสี่ยงหรือจุดอับทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาอย่างทั่วถึงและสม่ำเสมอเพื่อไม่ให้เป็นที่มั่วสุม หรืออาจพัฒนาจุดเสี่ยงจัดให้เป็นลานกีฬา ลานกิจกรรมที่เพียงพอ ซึ่งจะเป็นการช่วยให้นักเรียนได้ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ และเป็นการลดอัตราการเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับสิ่งเสพติดของนักเรียนอีกทางหนึ่งและที่สำคัญ ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ต้องตระหนักถึงการแก้ปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาว่ามีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งและทุกคนต้องร่วมมือกันในการดำเนินงานโดยการสร้างเครือข่ายการทำงาน โดยประสานความร่วมมือไปยังชุมชนผู้ปกครอง เพื่อช่วยกันสอดส่องดูแลพฤติกรรมนักเรียน เมื่ออยู่นอกสถานศึกษา และเพื่อรับทราบข้อมูลยาเสพติดของนักเรียนภายนอกสถานศึกษา เพราะนอกเหนือจากโรงเรียนที่มีหน้าที่ดูแลนักเรียน ซึ่งเปรียบเสมือนบุตรหลานแล้วผู้ปกครองยังมีส่วนสำคัญในการสร้างภูมิคุ้มกันทางจิตใจแก่นักเรียน ชุมชนมีส่วนร่วม ในสร้างภูมิคุ้มกันทางด้านสิ่งแวดล้อม ในการดำเนินงานป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดจึงต้องได้รับความร่วมมือจากทุกภาคส่วน สถานศึกษาควรจัดตั้งเครือข่ายการแก้ไขปัญหายาเสพติดที่เข้มแข็งร่วมกับชุมชน โดยมีการดำเนินงานร่วมกันอย่างต่อเนื่องและยั่งยืนด้วยความเข้าใจอันดีต่อกัน

6. การอภิปรายผล

1. ผลการวิเคราะห์สภาพปัญหา พบว่า ในสถานศึกษา สหวิทยาเขต น้ำพอง-กระนวน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 มีสภาพปัญหาการดำเนินงานและแนวทางในการป้องกันการแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาทั้ง 6 ด้าน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เนื่องจากกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนด

นโยบายการป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษาที่ชัดเจน ภายใต้โครงการ “สถานศึกษาสีขาว ปลอดภัยจากยาเสพติดและอบายมุข” (ศูนย์อำนวยการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติด, 2554) เพื่อเป็นการสร้างภูมิคุ้มกันให้แก่นักเรียน และป้องกันการแพร่ระบาดของ ยาเสพติดในสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 สนองนโยบายโดยกำหนดให้สถานศึกษาในสังกัด ส่งรายงานผลสภาพการใช้สารเสพติดในสถานศึกษา ไปยังสำนักงานเขตพื้นที่ทุกเดือน เพื่อเก็บเป็นฐานข้อมูล ในการหาแนวทางแก้ไขต่อไป และมีการจัดการประเมิน โครงการ “สถานศึกษาสีขาว ปลอดภัยจากยาเสพติดและอบายมุข” ปีการศึกษาละ 1 ครั้ง เพื่อเป็นการติดตาม ประเมินผลการดำเนินการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติด ในสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัด ว่ามีการปฏิบัติงาน จริงจังในระดับใด จากข้อมูลที่กล่าวมาข้างต้นส่งผลให้ สภาพปัญหาการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา สหวิทยาเขต น้ำพอง-กระนวน โดยรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านระบบบริหารจัดการ พบว่า มีสภาพปัญหา มากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ พะยอม ใจสะอาด (2553) ทำการศึกษาสภาพปัญหาการดำเนินงานและแนวทาง พัฒนาป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1 พบว่า ด้านที่มีปัญหาที่สุด คือ ด้านระบบบริหารจัดการ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านระบบป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

2. การเปรียบเทียบสภาพปัญหาการดำเนินงาน แก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา สหวิทยาเขต น้ำพอง-กระนวน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 โดยรวมและรายด้านจำแนกตาม ตำแหน่งในการ ปฏิบัติงาน พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัญหาการดำเนินงานแก้ไข ปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา สหวิทยาเขต น้ำพอง-กระนวน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 โดยรวมไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภิญญา อิ่มอุไร (2554) ศึกษาการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การ ศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 พบว่า ความคิดเห็น ของผู้บริหารสถานศึกษาและครูฝ่ายปกครองเกี่ยวกับ ระบบป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา ไม่แตกต่างกัน ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะการปฏิบัติงาน เกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในโรงเรียน เป็นหน้าที่โดยตรงของผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าโครงการ หรือครูผู้สอน ซึ่งทุกฝ่ายต้องมีส่วนเกี่ยวข้องใกล้ชิดกับ นักเรียนและทำงานร่วมกันอยู่เสมอ ดังนั้นจึงมีความคิด เห็นไม่แตกต่างกันเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานป้องกัน และแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาเมื่อพิจารณาเป็น รายด้านพบว่า ด้านระบบเฝ้าระวัง ด้านระบบสนับสนุน จากชุมชนและเครือข่ายการทำงานแตกต่างกัน อย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. แนวทางในการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติด ในสถานศึกษา สหวิทยาเขต น้ำพอง-กระนวน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 พบว่า ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ มีข้อเสนอแนะแนวทางการดำเนินงาน ป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา ดังต่อไปนี้

- 1) สถานศึกษาต้องมีการกำหนดแผนงานด้านการป้องกัน ปัญหายาเสพติดในแผนปฏิบัติการของสถานศึกษา อย่างชัดเจน เพื่อเป็นการกำหนดแนวทางการปฏิบัติงาน และงบประมาณในการดำเนินงาน โดยมีการระดม ทรัพยากรดำเนินงานจากหน่วยงานภาคีเครือข่ายการทำงาน และชุมชน ไม่ว่าจะเป็นทรัพยากรบุคคล ทรัพยากร ด้านอาคารสถานที่ หรืองบประมาณ
- 2) สถานศึกษาควร แต่งตั้งครูแกนนำนักเรียนแกนนำที่ปฏิบัติงานด้านป้องกัน แก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาอย่างชัดเจนเพียงพอ และส่งเสริมให้ปฏิบัติงานอย่างจริงจัง
- 3) มีการดำเนินงาน เพื่อปรับลดความนึกคิดของนักเรียนที่จะเข้าไปเกี่ยวข้องกับ สิ่งเสพติดเป็นแนวทางป้องกันไม่ให้นักเรียนยุ่งเกี่ยวกับสิ่งเสพติด รู้จักระวังตัวห่างไกลจากสิ่งเสพติด เช่น สร้างระบบการให้คำปรึกษาในสถานศึกษาที่เข้มแข็ง

4) จัดหาวิทยากรที่มีความรู้เรื่องยาเสพติดมาให้ความรู้แก่นักเรียน 5) จัดลานกีฬา ลานกิจกรรมหลากหลายให้นักเรียนได้แสดงออกตามความสนใจ เฝ้าระวังจุดอันตรายในสถานศึกษาโดยมีการเดินตรวจตราอย่างสม่ำเสมอ 6) อีกทั้งยังต้องสร้างความร่วมมือระหว่างครอบครัว ชุมชน และสถานศึกษาในการที่จะช่วยกันดูแลบุตรหลานหรือร่วมแก้ไขปัญหา 7) โดยการสร้างเครือข่ายการทำงาน โดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย ที่จะประสานงานในการทำงานอย่างสม่ำเสมอจะทำให้เครือข่ายการทำงานเกิดความเข้มแข็งและมีประสิทธิภาพในการทำงาน

7. ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้ศึกษาขอเสนอเป็น 2 ประเด็นหลักคือ

7.1 เพื่อนำผลการศึกษาค้นคว้าไปประยุกต์ใช้

7.1.1 ผู้บริหารและครูควรจัดทำแผนงานในการรณรงค์ป้องปรามยาเสพติดของโรงเรียนที่ชัดเจนและเข้มแข็ง โดยมีการเกี่ยวข้องกับทุกฝ่ายไม่ว่าจะเป็นเครือข่ายข้อมูล เครือข่ายการทำงานและชุมชน

7.1.2 สถานศึกษาควรมีมาตรการที่เข้มงวดในการป้องกันการแพร่ระบาดของยาเสพติดในโรงเรียน และครูควรจัดกิจกรรมทางเลือกให้นักเรียน เช่น กิจกรรม To be number one, กิจกรรมชุมชน ซึ่งแต่ละกิจกรรมเน้นสร้างความตระหนักถึงพิษภัยของยาเสพติดให้นักเรียน และรู้จักปฏิบัติตนในการป้องกันปัญหายาเสพติด

7.1.3 ควรให้ชุมชนและเครือข่ายของสถาบัน การศึกษาร่วมเป็นคณะกรรมการความปลอดภัยของสถานศึกษา ให้ความร่วมมือสถานศึกษาในกิจกรรมต่างๆ สนับสนุนให้สถานศึกษามีส่วนร่วมกิจกรรมวัฒนธรรมท้องถิ่น

7.1.4 ครูผู้รับผิดชอบงานด้านป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาต้อง จัดทำระเบียบประวัตินักเรียนที่เกี่ยวข้องกับสารเสพติดให้เป็นปัจจุบัน วิเคราะห์สภาพการแพร่ระบาดของยาเสพติดให้เข้าใจ

อย่างชัดเจนก่อนนำไปสู่การหาแนวทางแก้ไขปัญหาที่ถูกต้องเหมาะสม

7.1.5 สถานศึกษาจัดกิจกรรมที่หลากหลายแก่นักเรียน เพื่อลดพฤติกรรมที่สุ่มเสี่ยง สร้างแกนนำนักเรียนที่เข้มแข็งที่คอยสอดส่องดูแลคอยให้คำปรึกษาแก่นักเรียนที่มีปัญหา เพื่อให้ นักเรียนมีทักษะในการดำรงชีวิตมีประพฤติกกรรมหลีกเลี่ยงยาเสพติดและอบายมุข

7.1.6 สถานศึกษาควรจัดผู้รับผิดชอบตรวจดูบริเวณจุดอันตรายในสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ

7.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

7.2.1 ควรทำการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบและป้องกันการแพร่ระบาดของยาเสพติดในสถานศึกษา

7.2.2 ควรศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบการแพร่ระบาดของยาเสพติดในสถานศึกษาเพื่อผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถใช้เป็นข้อมูลเป็นแนวทางในการป้องกันการแพร่ระบาดของยาเสพติดในสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

7.2.3 ควรมีการศึกษาวิจัย โดยใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลในรูปแบบอื่นๆ นอกเหนือจากการใช้แบบสอบถาม เช่น การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงลึก เพื่อให้ได้ข้อมูลที่นำเชื่อถือถูกต้องชัดเจนมากขึ้น

8. บรรณานุกรม

1. พะยอม ใจสะอาด. (2553). **สภาพและปัญหาและแนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา** สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษามหาวิทยาลัย มหาวชิราวุธวิทยาลัยบูรพา.
2. ภิญโญ อิมอุไร. (2554). **การศึกษาการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา** สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2. งานนิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

3. ศูนย์อำนวยการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติด.
(2554). **คู่มือ แนวทางการดำเนินงาน โครงการ
สถานศึกษาสีขาว ปลอดภัยเสพติดและอบายมุข.**
กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ
4. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 25.
(2556). **แบบสรุปรายงานการใช้สารเสพติด/ยาเสพติด
ในสถานศึกษา.** ขอนแก่น: สำนักงานเขตพื้นที่การ
ศึกษามัธยมศึกษาเขต 25
5. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ กระทรวง
ศึกษาธิการ. (2542). **พระราชบัญญัติการศึกษา
แห่งชาติ พ.ศ. 2542.** กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา
ลาดพร้าว.